

Lekce 4

Prostá nominální věta (*the simple nominal sentence*)

Koptské nominální věty se skládají minimálně ze zájmena jako podmětu a fráze s členem jako predikátu.

ⲁⲛⲓ̄- | ⲟϥ-ϥⲛⲧ = já jsem červ (já-červ)
podmět + predikát

ⲟϥ-ϥⲛⲧ | ⲡⲈ = on je červ (červ-on)
predikát + podmět

ⲁⲛⲓ̄- | ⲟϥ-ⲡⲣⲟⲫⲏⲧⲏⲥ = já jsem prorok (já-prorok)
podmět + predikát

ⲟϥ-ⲡⲣⲟⲫⲏⲧⲏⲥ | ⲡⲈ = on je prorok (prorok-on)
predikát + podmět

Koptská nominální věta neobsahuje sloveso. V tom se koptština liší od nám známých indoevropských jazyků, které používají kopulu sloveso *být* ke spojení podmětu a predikátu. Při překládání nominálních vět do češtiny vždy přidáváme sponové sloveso.

Nejjednodušší nominální věta má jen dvě komponenty:

- i. osobní podmětové zájmeno jako podmět (já, ty, on ...).
- ii. frázi s členem nebo jinou vhodnou položku jako predikát (prorok, proroci, Boží prorok, tento, Jan atd.).

Osobní podmětová zájmena jsou

ⲁⲛⲓ̄- ...	= já
ⲛⲧⲓ̄- ...	= ty (sg.m.)
ⲛⲧⲈ- ...	= ty (sg.f.)
... ⲡⲈ	= on, to
... ⲧⲈ	= ona, to
ⲁⲛ- ⲁⲛⲟⲛ- ...	= my
ⲛⲧⲈⲧⲏ̄- ...	= vy
... ⲛⲈ	= oni/ony

a

... ⲡⲈ [neměnné] to (neosobní)¹

Tak např.:

ⲁⲛⲓ̄-ⲟϥ-ⲡⲣⲟⲫⲏⲧⲏⲥ = já jsem prorok

ⲛⲧⲓ̄-ⲟϥ-ⲡⲣⲟⲫⲏⲧⲏⲥ = ty (sg. m.) jsi prorok

ⲛⲧⲈ-ⲟϥ-ⲡⲣⲟⲫⲏⲧⲏⲥ = ty (sg. f.) jsi prorokyně

¹ Někdy ⲡⲈ odpovídá doplňujícímu zájmenu: *To* jsem já, který jsem světlo světa.

ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΠΕ = on je prorok
 ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΤΕ = ona je prorokyně

ΑΝ-ΖΕΝ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ anebo ΑΝΟΝ-ΖΕΝ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ = my jsme proroci
 ΝΤΕΤΝ-ΖΕΝ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ = vy jste proroci
 ΖΕΝ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΝΕ = oni jsou proroci

Do tohoto paradigmatu můžeme vložit jakoukoliv příslušnou frázi s členem, zájmeno nebo jinou vhodnou položku jako predikát.

ΑΝ̄-ΟΥ-Ζ̄Μ̄ΖΑΛ	já-otrok/sluzebník	já jsem otrok
Ν̄Τ̄Κ̄-Π̄-Ρ̄ΡΟ	ty-(ten)-král	ty jsi král
Ν̄Τ̄Ε-Τ̄-Μ̄ΑΛΥ	ty-(ta)-matka	ty jsi matka
Π̄ΕC-CΟΝ Π̄Ε	její-bratr on	on je jí bratr
Μ̄ΑΡΙΑ Τ̄Ε	Maria ona	ona je Maria
ΑΝ-ΖΕΝ-Μ̄ΝΤΡΕ	my-(nějací)-svědci	my jsme svědci
Ν̄Τ̄ΕΤ̄Ν-Ν̄Ε-ΠΡΟΦΗΤΗΣ	vy-(ti)-proroci	vy jste ti proroci
ΝΑΪ Ν̄Ε	tito oni	oni jsou tito (oni jsou následující)

V nominální větě jsou spojené dva vzory:

(a) 1. nebo 2. os. podmětového zájmena (ΑΝ̄- atd.) jsou vždy uvedeny jako první, bezprostředně za nimi následuje predikát.

(b) 3. os. podmětového zájmena (Π̄Ε Τ̄Ε Ν̄Ε) je vždy uvedena po predikátu a je spojena volněji.

(a) ΑΝ̄- ...

(b) ... Π̄Ε

Je třeba pozorně si všimnout, kde se nachází spojovník a kde ne. Když dvě slova, např. predikát a podmět (Π̄ΕΠΡΟΦΗΤΗΣ Π̄Ε), nejsou spojena spojovníkem, nazýváme to *otevřenou skupinu* (*open group*), ta může být přerušena jiným slovem nebo frází, jako např. spojovací částicí nebo genitivní konstrukcí.

ΟΥ-CΖΙΜΕ ΓΑΡ ΤΕ = Protože ona je žena.

Τ-ΜΑΛΥ Ν̄-ΙΩΖΑΝΝΗΣ ΤΕ = Ona je Janova matka.

a

Τ-ΜΑΛΥ ΤΕ Ν̄-ΙΩΖΑΝΝΗΣ = Ona je Janova matka.

Ale tam, kde podmět a predikát jsou spojené spojovníkem, tvoří *vázanou skupinu* (*bound group*), ta nemůže být přerušena.

ΑΝ̄-ΟΥ-CΖΙΜΕ ΓΑΡ = Protože já jsem žena.

Ν̄Τ̄Ε-Τ-ΜΑΛΥ ΔΕ Ν̄-ΙΩΖΑΝΝΗΣ = Ty jsi Janova matka.

Negace.

Nominální věty se negují vložním $\alpha\bar{\nu}$ po predikátu.

S 1. a 2. os. osobního podmětového zájmena:

$\alpha\bar{\nu}\bar{\nu}\text{-}\omicron\gamma\text{-}\zeta\bar{\iota}\mu\epsilon\ \alpha\bar{\nu}$ = já nejsem žena

$\alpha\bar{\nu}\bar{\nu}\text{-}\omicron\gamma\text{-}\zeta\bar{\iota}\mu\epsilon\ \gamma\alpha\rho\ \alpha\bar{\nu}$ = protože já nejsem žena

$\bar{\nu}\tau\epsilon\text{-}\tau\text{-}\mu\alpha\alpha\gamma\ \alpha\bar{\nu}$ = ty nejsi matka

$\bar{\nu}\tau\epsilon\text{-}\tau\text{-}\mu\alpha\alpha\gamma\ \alpha\bar{\nu}\ \bar{\nu}\text{-}\iota\omega\zeta\alpha\bar{\nu}\nu\eta\varsigma$ = ty nejsi Janova matka

$\bar{\nu}\tau\epsilon\text{-}\tau\text{-}\mu\alpha\alpha\gamma\ \bar{\nu}\text{-}\iota\omega\zeta\alpha\bar{\nu}\nu\eta\varsigma\ \alpha\bar{\nu}$ = ty nejsi Janova matka

V prostém vzoru 3. os. se $\alpha\bar{\nu}$ vždy nachází mezi predikátem a $\pi\epsilon\ \tau\epsilon\ \nu\epsilon$.

$\omicron\gamma\text{-}\zeta\bar{\iota}\mu\epsilon\ \alpha\bar{\nu}\ \tau\epsilon$ = ona není žena

$\omicron\gamma\text{-}\zeta\bar{\iota}\mu\epsilon\ \gamma\alpha\rho\ \alpha\bar{\nu}\ \tau\epsilon$ = protože ona není žena

$\tau\text{-}\mu\alpha\alpha\gamma\ \alpha\bar{\nu}\ \tau\epsilon$ = ona není matka

$\tau\text{-}\mu\alpha\alpha\gamma\ \bar{\nu}\text{-}\iota\omega\zeta\alpha\bar{\nu}\nu\eta\varsigma\ \alpha\bar{\nu}\ \tau\epsilon$ = ona není Janova matka

$\tau\text{-}\mu\alpha\alpha\gamma\ \alpha\bar{\nu}\ \bar{\nu}\text{-}\iota\omega\zeta\alpha\bar{\nu}\nu\eta\varsigma\ \tau\epsilon$ = ona není Janova matka

Někdy se také užívá negativní prefix $\bar{\nu}$ - ($\bar{\nu}$ - před π nebo neslabiční μ). Ve vzoru 1. a 2. os. se $\bar{\nu}$ - prefixuje (nepovinně) před podmětové zájmeno $\alpha\bar{\nu}\bar{\nu}$ - (atd.): ($\bar{\nu}$ -) ... $\alpha\bar{\nu}$.

$\bar{\nu}\text{-}\alpha\bar{\nu}\bar{\nu}\text{-}\omicron\gamma\text{-}\zeta\bar{\iota}\mu\epsilon\ \alpha\bar{\nu}$ = já nejsem žena

Ve vzoru třetí osoby se $\bar{\nu}$ - prefixuje (nepovinně) před predikát:

$\bar{\nu}\text{-}\omicron\gamma\text{-}\zeta\bar{\iota}\mu\epsilon\ \alpha\bar{\nu}\ \tau\epsilon$ = ona není žena

Dlouhý pravopis (tvary) 1. a 2. os. podm. zájmen:

$\alpha\bar{\nu}\omicron\kappa\text{-}$ = $\alpha\bar{\nu}\bar{\nu}$ -

$\bar{\nu}\bar{\nu}\omicron\kappa\text{-}$ = $\bar{\nu}\bar{\nu}\tau\bar{\kappa}$ -

$\bar{\nu}\bar{\nu}\omicron\text{-}$ = $\bar{\nu}\bar{\nu}\tau\epsilon$ -

$\alpha\bar{\nu}\omicron\nu\text{-}$ = $\alpha\bar{\nu}$ -

$\bar{\nu}\bar{\nu}\tau\omega\tau\bar{\nu}\text{-}$ = $\bar{\nu}\bar{\nu}\tau\epsilon\tau\bar{\nu}$ -

Adjektivní predikace v nominálních větách

„Adjektivní“ predikáty v nominální větě jsou obvykle formulovány (spolu) s neurčitým členem ($\omicron\gamma$ -, $\zeta\epsilon\bar{\nu}$ -).

$\alpha\bar{\nu}\bar{\nu}\text{-}\omicron\gamma\text{-}\pi\omicron\eta\eta\rho\varsigma$ = já jsem zlý

$\alpha\bar{\nu}\bar{\nu}\text{-}\omicron\gamma\text{-}\epsilon\bar{\nu}\iota\eta\eta$ = já jsem ubohý

$\alpha\bar{\nu}\text{-}\zeta\epsilon\bar{\nu}\text{-}\pi\omicron\eta\eta\rho\varsigma$ = my jsme zlí

$\omicron\gamma\text{-}\chi\omega\omega\rho\epsilon\ \tau\epsilon$ = ona je silná (nebo to je silné)

$\zeta\epsilon\bar{\nu}\text{-}\varsigma\alpha\bar{\nu}\epsilon\ \nu\epsilon$ nebo $\zeta\epsilon\bar{\nu}\text{-}\varsigma\alpha\bar{\nu}\epsilon\epsilon\gamma\epsilon\ \nu\epsilon$ = oni jsou rozumní

$\zeta\epsilon\bar{\nu}\text{-}\delta\iota\kappa\alpha\iota\omicron\varsigma\ \nu\epsilon$ = oni jsou spravedliví

Také substantiva se používají jako „adjektivní“ predikáty v nominálních větách, formulované stejným způsobem ($\omicron\gamma$ -, $\zeta\epsilon\bar{\nu}$ -).

$\alpha\bar{\nu}\bar{\nu}\text{-}\omicron\gamma\text{-}\nu\omicron\gamma\tau\epsilon$ = já jsem božský

$\omicron\gamma\text{-}\nu\omicron\gamma\tau\epsilon\ \pi\epsilon$ = on je božský

ΟΥ-ΝΟΥΤΕ ΤΕ = ona je božská
 ΖΕΝ-ΝΟΥΤΕ ΝΕ = oni jsou božští

Takovéto predikáty jsou však dvojznačné, protože mohou být interpretovány jako ukazující na entity.

ΑΝ̄-ΟΥ-ΝΟΥΤΕ = já jsem bůh
 ΟΥ-ΝΟΥΤΕ ΠΕ = on je bůh
 ΟΥ-ΝΟΥΤΕ ΤΕ = ona je bůh
 ΖΕΝ-ΝΟΥΤΕ ΝΕ = oni jsou bozi

Podobně

ΟΥ-ΟΥΟΕΙΝ ΠΕ = on/to je světelný/světlý = on/to je světlo
 ΟΥ-ΡΩΜΕ ΠΕ = on/to je lidský = on/to je člověk

Nominální věty se třemi členy

Jestliže ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΠΕ znamená „On je prorok“ („prorok on“), jak potom můžeme vytvořit nominální větu, jejímž *podmětem* je fráze s členem, zájmeno nebo vlastní jméno, jako např.: „*Můj otec* je prorok“? Jedno řešení v koptštině je říct: „*Můj otec, on je prorok*“ („Můj otec, prorok on“).

ΠΑ-ΕΙΩΤ ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΠΕ = Můj otec je prorok.
 ΠΑΪ ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΠΕ = Tento je prorok.
 ΜΩΥΣΗΣ ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΠΕ = Mojžíš je prorok.

V takových větách můžeme nazvat počáteční komponent (ΠΑ-ΕΙΩΤ, ΠΑΪ, ΜΩΥΣΗΣ) *extrapozicí* – doslovně to, co je „umístněno/položeno mimo“ jednoduché formy (takového) větného vzoru, jako je ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΠΕ.

ΜΩΥΣΗΣ | ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΠΕ = Mojžíš je prorok.

Extrapozice je typický způsob mluvení v koptštině.

Když podmět v extrapozici se liší v čísle a/nebo rodě od predikátu, volba ΠΕ, ΤΕ nebo ΝΕ je nepředvídatelná; někdy má číslo a/nebo rod podmětu, často predikátu a zřídka má formu ΠΕ, která se neshoduje ani s jedním.

Extrapozice mohou mít také formu nezávislých osobních zájmen.

	sg.	pl.
1. os.	ΑΝΟΚ = já	ΑΝΟΝ = my, nám, nás
2. os. m.	Ν̄ΤΟΚ = ty, tobě, tebe	Ν̄ΤΩΤ̄Ν = vy, vám, vás
2. os. f.	Ν̄ΤΟ = ty, tobě, tebe	
3. os. m.	Ν̄ΤΟϚ = on, jemu, jeho	Ν̄ΤΟΟΥ = oni/ony, jim, je
3. os. f.	Ν̄ΤΟϚ = ona,	

Pozn.: tato zájmena nekončí spojovníkem.²

Toto otvírá možnost extrapozice první a druhé osoby podmětu,

ΑΝΟΚ ΔΕ | ΑΝΓ̄-ΟΥ-Ϟ̄ΝΤ. ΑΝΓ̄-ΟΥ-ΡΩΜΕ ΑΝ.

Co se týče mne, já jsem červ. Já nejsem člověk.³

Ν̄ΤΩΤ̄Ν | Ν̄ΤΕΤ̄Ν-ΝΑ-ΦΒΕΕΡ.

Co se týče vás, vy jste mí přátelé.

stejně jako i extrapozice třetí osoby podmětu.

Ν̄ΤΟϞ ΓΑΡ ΑΥΩ ΠΕϞ-ΕΙΩΤ | ΟΥΑ ΝΕ.

Neboť co se týče Jeho a Jeho Otce, oni jsou jedno.

Negace je stejná jako v jednoduchých, dvoučlenných vzorech nominálních vět.

Extrapozice | (̄N-) predikát ΑΝ ΠΕ

ΑΝ se vkládá mezi predikát a ΠΕ ΤΕ ΝΕ. Negativní ̄N- se fakultativně prefixuje predikátu. ̄N- je fakultativní, ΑΝ musí být vždy.

ΠΑ-ΕΙΩΤ ̄N-ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΑΝ ΠΕ

ΠΑ-ΕΙΩΤ ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΑΝ ΠΕ

Můj otec není prorok.

ΠΑΙ ̄N-ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΑΝ ΠΕ

ΠΑΙ ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΑΝ ΠΕ

Tento (člověk) není prorok.

ΜΩΥΣΗΣ ̄N-ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΑΝ ΠΕ

ΜΩΥΣΗΣ ΟΥ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΑΝ ΠΕ

Mojžíš není prorok.

ΑΝΟΚ ̄N-ΑΝΓ̄-ΟΥ-Ρ̄ΡΟ ΑΝ

ΑΝΟΚ ΑΝΓ̄-ΟΥ-Ρ̄ΡΟ ΑΝ

Co se týče mně, já nejsem král.

Ν̄ΤΟΚ ̄N-Ν̄Τ̄Κ̄-ΠΑ-ΧΟΕΙΣ ΑΝ

Ν̄ΤΟΚ Ν̄Τ̄Κ̄-ΠΑ-ΧΟΕΙΣ ΑΝ

Co se týče tebe, ty nejsi můj pán.

Ν̄ΤΟϞ ̄N-Π-Ρ̄ΡΟ ΑΝ ΠΕ

Ν̄ΤΟϞ Π-Ρ̄ΡΟ ΑΝ ΠΕ

Co se týče jeho, on není král.

² Na rozdíl od podmětových zájmen. To znamená, že nejsou součástí tzv. *vázaného stavu*. (J.P.)

³ As for me, I am not a worm. ...

Trojčlenné nominální věty s centrálním πϵ.

Velmi často mají nominální věty formu dvou komponentů spojených centrálním [tj. uprostřed] πϵ, τε nebo νε. [Tu πϵ, τε nebo νε funguje jako „kopule“, signalizuje spojení podmětu a predikátu.]

fráze s členem	πϵ	fráze s členem
πϵ-ϕειωτ	πϵ	π-ῥρο

Tento druh věty spojuje dva komponenty spolu do kompletní výpovědi, ale nesignalizuje, který z nich je podmět a který predikát. Takové věty nejsou jednoznačné a mohou být interpretovány dvěma různými způsoby.

πϵϕ-ειωτ πϵ π-ῥρο = 1. jeho otec je král
= 2. (ten) král je jeho otec

Negace αν se vkládá před πϵ. Fakultativní ῃ- se prefixuje prvnímu komponentu.

(ῃ-) první nominální komponent αν πϵ druhý nominální komponent

(ῃ-) πϵϕ-ειωτ αν πϵ π-ῥρο = 1. jeho otec není král
= 2. (ten) král není jeho otec

Náboženství, etika (pokračování)

π-ραϕϵ	radost
πϵ-ζμοτ	dar, milost
*τ-αγαπη	láska
*τε-χαρις	(Boží) milost, přízeň
π-σοπ̄ς	prosba, modlitba, útěcha
π-μαειν	znamení
τε-ωπηρε	zázrak, div
π-πετνανοϕϕ	dobro (to, co je dobré)
π-πεθοοϕ	zlo (to, co je zlé)
*πϵ-γραμματεϕς	zákoník
π-σαζ	učitel
*π-μαθητης	učedník, student
τε-σβω, pl. σβοοϕϵ	učení (διδαχή)
π-σοοϕν	roznání
*τε-γραφη	písmo
*π-νομος	zákon
*τ-εντολη	příkázání
*τ-πιστις	víra
*π-πιστος (adj.)	věrný
*πϵ-πνεϕμα (πϵ-ῥῃα)	duch

Čas

πϵ-ζοοϕ	den
---------	-----

ΤΕ-ΥΨΗ (ΟΥΨΗ)	noc
ΤΕ-ΥΝΟΥ (ΟΥΝΟΥ)	hodina, chvíle
ΤΕ-ΡΟΜΠΕ	rok
ΠΕ-ΥΟΕΙΨ (ΟΥΟΕΙΨ)	čas

Jiné

Π-ΜΗΗΨΕ	zástup, množství
---------	------------------

Postpozitivní spojovací slova (Postpositive connective words)⁴

*ΓΑΡ	protože, neboť
*ΔΕ	a, ale, nyní/teď
*ΜΕΝ	nyní/teď, ovšem
ΟΝ	zase, opět, dodatečně, zpět
ΟΕ	tedy, proto, ještě

Cvičení

A.

- Π-ΟΕΙΚ Ν-Τ-ΜΕ ΠΕ.
- ΖΕΝ-ΟΥΑ ΝΕ.
- ΑΝΟΝ-ΖΕΝ-ΖΜΖΑΛ Μ-Π-ΝΟΥΤΕ.
- ΝΤΕΤΝ-Π-ΛΑΟΣ Ν-Τ-ΜΕ.
- ΤΕΝ-ΠΟΛΙΣ ΤΕ.
- ΝΤΚ-ΟΥ-ΡΜΑΟ.
- ΝΤΕ-ΟΥ-ΔΙΚΑΙΟΣ.
- ΠΕϞ-ΘΡΟΝΟΣ ΠΕ.
- ΖΕΝ-ΩΝΕ ΝΕ Ν-Τ-ΜΝΤ-ΜΝΤΡΕ.
- ΑΝΟΚ-ΟΥ-ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ.
- ΑΝΓ-Τ-ΖΜΖΑΛ Μ-Π-ΧΟΕΙΣ.

B.

- ΙΣ ΠΕ-ΧΣ.
- ΙΣ ΠΕ ΠΕ-ΧΣ.
- Π-ΑΓΓΕΛΟΣ Μ-Π-ΩΝΖ.
- Π-ΒΑΠΤΙΣΜΑ Μ-Π-ΟΥΧΑΪ.
- Π-ΑΡΧΙΕΡΕΥΣ Μ-ΠΕΪ-ΡΠΕ.
- Π-ΧΟΪ Μ-Π-ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ.
- Π-ΜΟΟΥ ΜΝ-Π-ΚΩΖΤ.
- Π-ΚΑΚΕ Μ-Π-ΔΑΙΜΟΝΙΟΝ ΠΕ Π-ΚΑΡΠΟΣ Μ-Π-ΝΟΒΕ.
- ΟΥ-ΟΥΟΕΙΝ Μ-Π-ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΠΕ Π-ΝΟΜΟΣ ΑΥΩ ΝΕ-ΠΡΟΦΗΤΗΣ.

C.

- ΑΝΓ-ΘΜΖΑΛ Μ-Π-ΧΟΕΙΣ. ΝΤΕ-Τ-ΖΜΖΑΛ Μ-ΠΑ-ΧΟΕΙΣ.

⁴ Tyto částice, stejně jako v řečtině, nemohou stát na prvním místě ve větě a mají tendenci objevit se na druhém dostupném místě. V koptštině se nacházejí po vázané skupině (viz lekce 3): Π-ΣΟΝ ΓΑΡ Ν-ΙΩΖΑΝΝΗΣ = Neboť bratr Janův ...; ΑΝΓ-ΟΥ-ϞΝΤ ΟΕ ΑΝ = Tedy já nejsem červ.

- b. $\bar{\eta}\tau\bar{\kappa}$ -π- $\bar{\rho}\rho\omicron$ $\bar{\eta}$ -π- $\epsilon\omicron\omicron\gamma$. $\bar{\eta}\tau\epsilon\tau\bar{\eta}$ - $\bar{\eta}\epsilon\bar{\eta}$ - $\bar{\rho}\rho\omega\omicron\gamma$ $\bar{\eta}$ - Δ ΙΚΑΙΟΣ.
- c. $\alpha\bar{\eta}\bar{\Gamma}$ - $\omicron\gamma$ - $\epsilon\lambda\alpha\chi\iota\sigma\tau\omicron\varsigma$. $\bar{\eta}\tau\epsilon\tau\bar{\eta}$ - $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - $\epsilon\lambda\alpha\chi\iota\sigma\tau\omicron\varsigma$ $\alpha\bar{\eta}$. $\bar{\eta}$ - $\alpha\bar{\eta}$ - $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - $\varsigma\alpha\bar{\nu}\epsilon\epsilon\gamma\epsilon$ $\alpha\bar{\eta}$.
- d. $\alpha\bar{\eta}$ - $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - $\rho\omega\bar{\mu}\epsilon$ $\bar{\eta}$ - $\kappa\omicron\gamma\bar{\iota}$ $\bar{\eta}$ - $\epsilon\lambda\alpha\chi\iota\sigma\tau\omicron\varsigma$.
- e. $\alpha\bar{\eta}\bar{\Gamma}$ - $\omicron\gamma$ - $\varsigma\zeta\bar{\iota}\mu\epsilon$ $\bar{\eta}$ - $\zeta\bar{\lambda}\omega$ $\bar{\eta}$ - $\alpha\bar{\nu}\omicron\mu\omicron\varsigma$.
- f. $\bar{\eta}\tau\epsilon\omicron\gamma\alpha\bar{\nu}\omicron\mu\omicron\varsigma$ $\alpha\bar{\eta}$, $\bar{\eta}\tau\epsilon\omicron\gamma\mu\epsilon\rho\bar{\iota}\tau$ $\bar{\eta}\varsigma\omega\bar{\eta}$ $\bar{\eta}\pi\epsilon\bar{\nu}\chi\omicron\epsilon\bar{\iota}\varsigma$.

D.

- a. $\omicron\gamma$ - $\zeta\eta\kappa\epsilon$ $\pi\epsilon$. $\omicron\gamma$ - $\zeta\eta\kappa\epsilon$ $\tau\epsilon$.
- b. $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - $\rho\omega\bar{\mu}\epsilon$ $\bar{\eta}$ - $\alpha\bar{\nu}\omicron\mu\omicron\varsigma$ $\bar{\eta}$ - $\chi\alpha\chi\epsilon$ $\bar{\eta}\epsilon$ $\bar{\eta}\tau\epsilon$ - $\tau\epsilon\kappa$ - $\pi\omicron\lambda\iota\varsigma$.
- c. $\bar{\eta}$ - $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - $\rho\omega\bar{\mu}\epsilon$ $\bar{\eta}$ - $\alpha\bar{\nu}\omicron\mu\omicron\varsigma$ $\bar{\eta}$ - $\chi\alpha\chi\epsilon$ $\alpha\bar{\eta}$ $\bar{\eta}\epsilon$ $\bar{\eta}\tau\epsilon$ - $\tau\epsilon\kappa$ - $\pi\omicron\lambda\iota\varsigma$.
- d. $\omicron\gamma$ - $\bar{\nu}\omicron\bar{\nu}\epsilon$ $\bar{\eta}$ - $\bar{\nu}\bar{\rho}\bar{\rho}\epsilon$ $\pi\epsilon$. $\bar{\eta}$ - $\omicron\gamma$ - $\bar{\nu}\omicron\bar{\nu}\epsilon$ $\alpha\bar{\eta}$ $\bar{\eta}$ - $\bar{\nu}\bar{\rho}\bar{\rho}\epsilon$ $\pi\epsilon$. $\bar{\eta}$ - $\omicron\gamma$ - $\bar{\nu}\omicron\bar{\nu}\epsilon$ $\bar{\eta}$ - $\bar{\nu}\bar{\rho}\bar{\rho}\epsilon$ $\alpha\bar{\eta}$ $\pi\epsilon$.
- e. $\tau\bar{\eta}\bar{\eta}\tau\epsilon\rho\omicron$ $\bar{\eta}\pi\kappa\alpha\kappa\epsilon$ $\tau\epsilon$. $\tau\bar{\eta}\bar{\eta}\tau\epsilon\rho\omicron$ $\bar{\eta}\kappa\alpha\kappa\epsilon$ $\tau\epsilon$. $\tau\bar{\eta}\bar{\eta}\tau\epsilon\rho\omicron$ $\tau\epsilon$ $\bar{\eta}\kappa\alpha\kappa\epsilon$.
- f. $\tau\bar{\eta}\bar{\eta}\tau\epsilon\rho\omicron$ $\alpha\bar{\eta}$ $\tau\epsilon$ $\bar{\eta}\kappa\alpha\kappa\epsilon$. $\bar{\eta}\tau\bar{\eta}\bar{\eta}\tau\epsilon\rho\omicron$ $\alpha\bar{\eta}$ $\tau\epsilon$ $\bar{\eta}\kappa\alpha\kappa\epsilon$.
- g. $\bar{\eta}\epsilon\bar{\nu}\epsilon\chi\eta\gamma$ $\bar{\eta}\epsilon$. $\bar{\eta}\epsilon\bar{\nu}\chi\omicron\bar{\iota}$ $\bar{\eta}\epsilon$.

E.

- a. $\tau\epsilon\kappa$ - $\varsigma\bar{\nu}\omega$ $\omicron\gamma$ - $\pi\epsilon\tau\bar{\eta}\alpha\bar{\nu}\omicron\gamma\bar{\varsigma}$ $\tau\epsilon$.
- b. $\bar{\eta}\epsilon\bar{\iota}$ - $\mu\alpha\epsilon\bar{\iota}\bar{\nu}$ $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - $\mu\epsilon$ $\bar{\eta}\epsilon$.
- c. $\tau\omicron\gamma$ - $\pi\iota\varsigma\tau\iota\varsigma$ $\omicron\gamma$ - $\bar{\nu}\omicron\bar{\nu}$ $\tau\epsilon$.
- d. $\pi\epsilon$ - $\bar{\pi}\bar{\eta}\bar{\alpha}$ $\bar{\eta}$ - π - $\bar{\nu}\omicron\gamma\tau\epsilon$ $\omicron\gamma$ - $\chi\omega\omega\rho\epsilon$ $\pi\epsilon$.
- e. $\pi\alpha\bar{\iota}$ $\pi\epsilon$ π - $\mu\alpha\epsilon\bar{\iota}\bar{\nu}$.
- f. π - $\rho\alpha\omega\epsilon$ $\bar{\eta}$ - π - $\varsigma\alpha\zeta$ $\pi\epsilon$ τ - $\bar{\delta}\omicron\mu$ $\bar{\eta}$ - $\pi\epsilon\bar{\varsigma}$ - $\mu\alpha\omicron\theta\eta\tau\iota\varsigma$.
- g. π - $\bar{\nu}\omicron\mu\omicron\varsigma$ $\bar{\eta}$ - $\tau\epsilon$ - $\chi\alpha\rho\iota\varsigma$ $\pi\epsilon$ π - $\varsigma\omicron\omicron\gamma\bar{\eta}$ $\bar{\eta}$ - π - $\pi\epsilon\theta\omicron\omicron\gamma$ $\bar{\eta}\bar{\eta}$ - π - $\pi\epsilon\tau\bar{\eta}\alpha\bar{\nu}\omicron\gamma\bar{\varsigma}$.
- h. $\pi\epsilon$ - $\zeta\omicron\omicron\gamma$ $\bar{\eta}$ - π - $\varsigma\omicron\pi\bar{\varsigma}$ $\pi\epsilon$ $\omicron\gamma$ - $\omicron\gamma\omicron\epsilon\bar{\iota}\omega$ $\bar{\eta}$ - $\omicron\gamma$ - $\rho\alpha\omega\epsilon$.
- i. $\tau\epsilon\bar{\eta}$ - $\chi\omicron\epsilon\bar{\iota}\varsigma$ $\tau\epsilon$ τ - $\mu\alpha\alpha\gamma$ $\bar{\eta}$ - π - $\bar{\nu}\omicron\gamma\tau\epsilon$.
- j. $\bar{\eta}\tau\omicron\kappa$ $\bar{\eta}\tau\bar{\kappa}$ - $\pi\alpha$ - $\chi\omicron\epsilon\bar{\iota}\varsigma$ $\alpha\gamma\omega$ $\pi\alpha$ - $\bar{\nu}\omicron\gamma\tau\epsilon$.
- k. $\alpha\bar{\nu}\omicron\kappa$ $\alpha\bar{\eta}\bar{\Gamma}$ - $\theta\bar{\eta}\zeta\alpha\lambda$ $\bar{\eta}$ - $\pi\alpha$ - $\chi\omicron\epsilon\bar{\iota}\varsigma$.
- l. $\bar{\eta}\tau\omega\tau\bar{\eta}$ $\bar{\eta}\tau\epsilon\tau\bar{\eta}$ - $\bar{\eta}\alpha$ - $\varsigma\bar{\eta}\eta\gamma$.
- m. $\bar{\eta}\tau\omega\tau\bar{\eta}$ $\bar{\eta}\tau\epsilon\tau\bar{\eta}$ - $\bar{\eta}\alpha$ - $\varsigma\omicron\bar{\eta}$.
- n. $\bar{\eta}\tau\omicron\omicron\gamma$ $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - Δ ΙΚΑΙΟΣ $\bar{\eta}$ - $\bar{\nu}\omicron\bar{\nu}$ $\bar{\eta}\epsilon$.
- o. $\bar{\eta}\tau\omicron\omicron\gamma$ $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - Δ ΙΚΑΙΟΣ $\bar{\eta}\epsilon$ $\bar{\eta}$ - $\bar{\nu}\omicron\bar{\nu}$.

F.

- a. $\omicron\gamma$ - $\varsigma\bar{\nu}\omega$ $\bar{\eta}$ - $\bar{\nu}\bar{\rho}\bar{\rho}\epsilon$. π - $\bar{\nu}\omicron\mu\omicron\varsigma$ $\bar{\eta}$ - $\alpha\bar{\varsigma}$.
- b. $\omicron\gamma$ - $\varsigma\alpha\zeta$ $\bar{\eta}$ - $\epsilon\bar{\nu}\bar{\iota}\bar{\eta}\bar{\eta}$. π - $\kappa\omicron\gamma\bar{\iota}$ $\bar{\eta}$ - $\mu\alpha\omicron\theta\eta\tau\iota\varsigma$ $\bar{\eta}$ - $\mu\epsilon\rho\bar{\iota}\tau$. π - $\mu\epsilon\rho\bar{\iota}\tau$ $\bar{\eta}$ - $\mu\alpha\omicron\theta\eta\tau\iota\varsigma$ $\omega\bar{\eta}\bar{\eta}$.
- c. $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - $\zeta\omicron\omicron\gamma$ $\bar{\eta}$ - $\varsigma\alpha\epsilon\bar{\iota}\epsilon$. $\tau\epsilon$ - $\zeta\omicron\gamma\epsilon\bar{\iota}\tau\epsilon$ $\bar{\eta}$ - $\rho\omicron\mu\pi\epsilon$. τ - $\zeta\alpha\bar{\eta}$ $\bar{\eta}$ - $\rho\omicron\mu\pi\epsilon$. $\theta\alpha\bar{\eta}$ $\bar{\eta}$ - $\rho\omicron\mu\pi\epsilon$.
- d. $\omicron\gamma$ - $\pi\bar{\eta}\epsilon\gamma\mu\alpha$ $\bar{\eta}$ - $\chi\alpha\chi\epsilon$. $\omicron\gamma$ - $\pi\iota\varsigma\tau\iota\varsigma$ $\bar{\eta}$ - $\chi\omega\omega\rho\epsilon$. π - $\varsigma\omicron\omicron\gamma\bar{\eta}$ $\bar{\eta}$ - $\zeta\alpha\kappa$.
- e. π - $\bar{\nu}\bar{\rho}\bar{\rho}\epsilon$. $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - $\epsilon\bar{\nu}\bar{\iota}\bar{\eta}\bar{\eta}$. τ - $\kappa\omicron\gamma\bar{\iota}$. π - $\kappa\omicron\gamma\bar{\iota}$.
- f. $\bar{\eta}$ - $\kappa\omicron\gamma\bar{\iota}$. $\zeta\epsilon\bar{\eta}$ - $\varsigma\alpha\epsilon\bar{\iota}\epsilon$. $\tau\epsilon$ - $\zeta\omicron\gamma\epsilon\bar{\iota}\tau\epsilon$. $\pi\epsilon$ - $\zeta\omicron\gamma\epsilon\bar{\iota}\tau$. $\theta\alpha\bar{\eta}$.
- g. $\bar{\eta}$ - $\chi\alpha\chi\epsilon$. $\omicron\gamma$ - $\zeta\alpha\kappa$. τ - $\omega\rho\pi\epsilon$ $\bar{\eta}$ - $\epsilon\kappa\kappa\lambda\eta\varsigma\bar{\iota}\alpha$.
- h. $\pi\bar{\nu}\omicron\bar{\nu}$ $\bar{\eta}\epsilon\gamma\alpha\gamma\epsilon\lambda\bar{\iota}\omicron\bar{\eta}$ $\alpha\gamma\omega$ $\pi\epsilon\gamma\alpha\gamma\epsilon\lambda\bar{\iota}\omicron\bar{\eta}$ $\omega\bar{\eta}\bar{\eta}$.
- i. $\tau\epsilon\phi\gamma\chi\eta$ $\bar{\eta}\pi\Delta$ ΙΚΑΙΟΣ $\omicron\gamma\epsilon\bar{\iota}\rho\eta\bar{\eta}$ $\tau\epsilon$ $\bar{\eta}\bar{\nu}\omicron\gamma\Delta$ ΙΚΑΙΟΣ $\gamma\bar{\eta}\bar{\eta}$.